Dosarul nr. 2a-331/23; (2-20059282-02-2a-25012023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (judecător Potînga Iurie)

**D E C I Z I E**

18 mai 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența
Președintele completului, judecătorul Bostan Angela
judecătorii Țurcan Ion și Dașchevici Grigore
grefier Trifan Valentina

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de Teut Maricica, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 13 decembrie 2022,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Teut Maricica către SRL „Kirsan Com" privind încasarea dobânzii legale de întârziere în mărime de 6 854,81 euro, pentru neexecutarea obligațiilor asumate prin Contractul de investiție a capitalului în construcție; repararea prejudiciu moral în mărime de 300 000 lei; compensarea cheltuielilor de judecată,

**c o n s t a t ă:**

***Circumstanțele cauzei:***

La data de 02 iunie 2020 Teut Maricica a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Kirsan Com", privind încasarea dobânzii legale de întârziere, pentru neexecutarea obligațiilor asumate prin Contractul de investiție a capitalului în construcție; repararea prejudiciu moral; compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la data de 11 iulie 2016 între SRL „Kirsan Com", în calitate de executor și SRL „Apartament Confortabil" în calitate de investitor, a fost încheiat Contractul nr. 055/KRS-22 privind investirea capitalului în construcție, prin care executorul SRL „Kirsan Com" și-a asumat obligația să construiască și să transmită în proprietate Investitorului bunul imobil: - încăpere locativă nr. 83, apartament cu 2 odăi, cu suprafața de 64,78 m.p. situat pe adresa Republica Moldova, mun. Chișinău, sectorul Botanica, str. *****, din cadrul complexului locativ cu numărul cadastral *****.

Conform pct. 3 din Anexa nr. 1 la Contractul de investiție, executorul/pîrît s-a obligat să transmită Investitorului bunul pînă la data de 30 mai 2017.

La data de 23 septembrie 2016, prin Contractul de cesiune de creanță nr. 8374, notat în Registrul de stat al bunurilor imobile în modul stabilit, SRL „Apartament Confortabil" în calitate de Investitor – Cedent, a cedat persoanei fizice Nogai Maricica (Teut după căsătorie), creanțele ce reies din Contractul de investiție.

Astfel, în temeiul Contractului de cesiune de creanță nr. 8374 din 23.09.2016, reclamanta s-a substituit în drepturile și obligațiile SRL „Apartament Confortabil", ce rezultă din Contractul de investiție. Costul total al bunului în valoare de 34 009 (treizeci și patru mii nouă) euro a fost achitat de către reclamantă, în acest sens fiind contractat și un împrumut ipotecar în valoare de 19000 euro, fiind semnat cu "Casa Hanghel" SRL contractul de împrumut ipotecar nr. 3 din 10 noiembrie 2019.

În tot acest timp, văzând că construcția complexului locativ cu nr. cadastral *****, situat pe adresa Republica Moldova, mun. Chișinău, sectorul Botanica, str. *****, se tărăgănează de nenumărate ori, în mod verbal, prezentându-se la oficiu s-a adresat la SRL „Kirsan Com” cu solicitarea de a-i explica de ce se omite atît de mult termenul de transmitere in proprietate și de fiecare dată i se promitea că lucrările o să fie reluate în regim de urgentă și în trimestrul următor obiectul o să le fie transmis în proprietate.

Până în prezent complexul locativ nu este finisat, iar bunul nu este transmis în proprietate. De fiecare dată a mers în întâmpinarea SRL „Kirsan Com” și nu i-a acționat în judecată pentru întârziere, deoarece a vrut doar să se mute în propria casă cu copil nou-născut, fără să suporte cheltuieli suplimentare de plată a chiriei și a serviciilor comunale.

S-a arătat profund indignată că, în loc să-și procure între timp un spațiu locativ cu suma de 15 000 euro economisită din salariu, pentru a locui în perioada 2016 și pînă la darea în exploatare a Obiectului, a achitat acești bani pîrîtului, plătind concomitent și chiria și rata lunară a creditului ipotecar. A suportat cheltuieli foarte mari, în contextul în care se afla în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, iar soțul a rămas fără lucru.

Stresul suportat în toată această perioadă, planurile ruinate, situația financiară dificilă, i-au creat reclamantei și familiei ei, suferințe morale și psihologice, pe care le estimează la suma de 300000 (trei sute mii) lei, pe care solicită a fi încasate de la pârât cu titlul de reparare a prejudiciului moral.

Concomitent s-a referit și la prevederile art. 874, 944 Cod civil modernizat - ”Dobînda de întîrziere în executarea obligațiilor de a da sau de a face”, potrvit cărora în cazul în care o obligație de a da sau de a face, alta decît una de a plăti o sumă de bani, nu este executată la scadență, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere asupra echivalentului în bani al părții neexecutate a obligației, din data imediat următoare scadenței pînă la data executării corespunzătoare, la rata prevăzută la art. 874 ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

Dacă obligația neexecutată are o obligație corelativă pecuniară, mărimea acestei obligații corelative va constitui echivalentul în bani a obligației neexecutate. În cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobînda de întîrziere calculată conform dispozițiilor prezentidui articol, fie penalitatea. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobînda de întîrziere.

În acest sens a calculat dobîndă de întîrziere asupra echivalentului în bani al părții neexecutate a obligației, din data imediat următoare scadenței - 01.06.2017 pînă la data de 31.05.2020, în mărime de 6854,81 euro, fiind atașat și un calcul detaliat.

Solicita reclamanta Teut Maricica încasarea din contul SRL „Kirsan Com” în beneficiul său a dobânzii de întârziere pentru neexecutarea obligațiilor contractuale și anume a echivalentului în lei moldovenești a sumei de 6 854,81 euro, la cursul de la data executării hotărârii instanței de judecată; încasarea prejudiciului moral în sumă de 300 000 lei; încasarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat (f.d. 3-5).

***Soluția instanței de fond:***

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 13 decembrie 2022, acțiunea formulată de Teut Maricica, a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 80).

***Solicitările apelantului:***

La data de 16 decembrie 2022 Teut Maricica, prin intermediul oficiului poștal, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 13 decembrie 2022,

solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral (f.d. 82).

***Termenul de declarare a apelului:***

În temeiul art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că hotărîrea contestată a fost pronunțată la data de 13 decembrie 2022, iar cererea de apel a fost depusă la data de 16 decembrie 2022, fapt ce denotă că cererea de apel a fost depusă în termenul prevăzut de lege.

***Argumentele părților:***

În motivarea apelului declarat, apelantul a invocat că hotărărea primei instanțe o consideră neîntemeiată, deoarece a fost adoptată cu aplicarea eronată a normelor dreptului material și procesual.

Susține apelantul că, de facto, obiectul a fost transmis în proprietate la data de 08 iunie 2022, astfel situația juridică de a transmite, era încă în derulare la data intrării în vigoare a Legii noi și depunerea cererii de chemare în judecată, iar conform prevederilor art. 7 alin. (2) din Codul civil (în redacția Legii nr. 133 din 15.11.2018, M.O. nr. 467-479), legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare.

Astfel, aplicarea legii noi situației în speță, este întemeiată, iar concluzia primei instanțe eronată, iar drept urmare sînt eronate și celelalte concluzii ale primei instanțe referitor la faptul că apelanta nu a dovedit pretenția formulată de încasare a dobânzii de întârziere în mărime de 6 854,81 euro, cauzat în temeiul răspunderii contractuale.

De asemenea, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente și anume, în hotărîrea contestată se indică că se insistă asupra acestui argument ca fiind dovedit.

Susține apelanta că, prima instanță a considerat constatate circumstanțele, care nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente. Mai mult că nu au fost deloc probate, ceea ce contravine prevederilor art. 118 alin. (1) al Codului de procedură civilă, conform cărora fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În context, rezultă cu certitudine și întemeiat faptul că intimatul-pârât a fost în întârziere culpabilă în neexecutarea obligațiilor, precum și în prezența condiției legale, rezultate din prevederile art. 994 ale Codului civil - „în cazul în care o obligație de a da sau de a face, alta decît una de a plăti o sumă de bani, nu este executată la scadență, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere asupra echivalentului în bani al părții neexecutate a obligației, din data imediat următoare scadenței pînă la data executării corespunzătoare,” pretenția de încasare a dobânzii de întârziere în sumă de 6 854,81 euro, fiind una întemeiată și legală.

***Poziția participanților la proces în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel:***

Reprezentantul intimatului SRL „Kirsan Com”, avocatul Frija Andrei în ședința de judecată a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe.

Apelanta Teut Maricica în ședința de judecată nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței, procedura citării legale fiind respectată, din care considerente Completul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa părții neprezente legal citate.

***Aprecierea instanței:***

Audiind reprezentantul părții prezent în cadrul ședinței de judecată, examinând materialele anexate la dosar, verificând circumstanțele cauzei și motivele invocate în cererea de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră

apelul declarat de Teut Maricica neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea hotărîrii contestate, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Potrivit art. 373 CPC, (1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Din conținutul celor relatate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Conform art. 117 alin.(1) CPC, probe în pricini civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În temeiul art. 121 CPC, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar în conformitate cu prevederile art. 130 alin.(1) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că, SRL „Kirsan Com”, conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr.427387 din 13.11.2019, este o societate cu răspundere limitată, avînd ca obiect principal de activitate construcțiile de clădiri și (sau) construcții inginerești, instalații și rețele tehnicoedilitare, reconstrucțiile, consolidările, restaurările (f.d.30, 52).

La data de data de 11 iulie 2016, între SRL „Kirsan Com”, în calitate de Executor și SRL „Apartament Confortabil” în calitate de Investitor, a fost încheiat Contractul nr. 055/KRS-22 privind investirea capitalului în construcție, prin care SRL „Kirsan Com” și-a asumat obligația să construiască și să transmită în proprietate Investitorului bunul imobil: - încăpere locativă nr. 83, apartament cu 2 odăi, cu suprafața 64,78 m.p. situat pe adresa Republica Moldova, mun. Chișinău, sectorul Botanica, str. *****, din cadrul complexului locativ cu numărul cadastral *****. (f.d.6-14);

Potrivit Anexei nr.1 la contractul de investire a capitalului privat în construcție nr. 055/KRS-22 din 11.07.2016, -...executorul se obligă să construiască din cont propriu și din contul mijloacelor Investitorului și să transmită acestuia, un apartament cu 2 odăi, cu suprafața totală de 64,78 m2, apartament nr.83, situat la etajul 5 al casei, conform planului general al proiectului Casei de locuit din mun. Chișinău, sectorul Botanica, str. *****, numărul cadastral *****, iar Investitorul se obligă să primească apartamentul și să achite costul acestuia...”(f.d.12);

Potrivit Anexei nr.2 la contract, costul total al apartamentului constituie suma de 16.195,00 Euro, care urma a fi achitată integrum. (f.d.13)

Potrivit contractului, pct.2.1, investiția o constituie transmiterea în proprietatea investitorului a bunului imobil [...] în accesoriu cu dreptul de proprietate, forțat și perpetuu, asupra părților și dependențelor comune ale imobilului, care prin destinația lor sunt în folosința comună a tuturor proprietarilor în cotă-parte indiviză, mărimea căreia va fi stabilită după darea în exploatare a complexului. Cota-parte indiviză indicată constituie și cota-parte ce revine coproprietarului în condominiu.

La data de 23 septembrie 2016, prin Contractul de cesiune de creanță nr. 8374, notat în Registrul de stat al bunurilor imobile în modul stabilit și SRL „Apartament Confortabil" în calitate de Investitor – Cedent, a cedat persoanei fizice Nogai Maricica (Teut după căsătorie) creanțele ce reies din Contractul de investiție.

Astfel, în temeiul Contractului de cesiune de creanță nr. 8374 din 23.09.2016, reclamanta s-a substituit în drepturile și obligațiile SRL „Apartament Confortabil", ce rezultă din Contractul de investiție.(f.d.15-17)

La data de 10 noiembrie 2019 Nogai (Teut ) Maricica a semnat cu "Casa Hanghel" SRL un contract de împrumut ipotecar nr. 3, în valoare de 19 000 euro, în scopul achitării ratelor pentru achiziționarea bunului imobil - apartament nr.83, situat în mun. Chișinău, sectorul Botanica, str. *****, numărul cadastral *****, în baza contractului de investire a capitalului privat în construcție nr. 055/KRS-22 din 11.07.2016 și contractului de cesiune de creanță nr. 8374 din 23.09.2016, cu costul total al bunului în valoare de 34 009 (treizeci și patru mii nouă ) euro. (f.d.18-22)

La data de 02 iunie 2020 Teut Maricica a înaintat o cerere de chemare în judecată către SRL „Kirsan Com", solicitând încasarea dobânzii legale de întârziere în mărime de 6 854,81 euro, pentru neexecutarea obligațiilor asumate prin Contractul de investiție a capitalului în construcție; repararea prejudiciu moral în mărime de 300 000 lei; compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat asupra netemeiniciei acțiunii, dispunând respingerea integrală a acesteia.

Instanța de apel analizând materialele dosarului în raport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția primei instanțe privind respingerea acțiunii, este justă și legală, aceasta având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită.

În contextul pretențiilor deduse judecății, Colegiul civil menționează că, conform art. 7 alin. (1), (4) Cod civil, (1) Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. [...] (4) În cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

Așadar, Colegiul judiciar consideră că instanța de fond corect a stabilit că speță sunt aplicabile prevederile Codului civil în redacția legii în vigoare până la 01 martie 2019, în contextul în care pretențiile reclamantei izvorăsc din contractul privind investirea capitalului în construcție, încheiat la 11 iulie 2016.

Cu referire la pretenția reclamantei de încasare a dobânzii legale de întârziere în mărime de 6 854,81 euro, pentru neexecutarea obligațiilor asumate prin Contractul de investiție a capitalului în construcție, Completul judiciar reține va următoarele.

Materialele dosarului denotă că, Obligațiile corelative au fost instituite între părțile contractante în temeiul contractului de investire a capitalului privat în construcție nr. 055/KRS-22 din 11.07.2016 și anexele Nr.1 și Nr.2 la contractul perfectat între „KIRSAN COM" SRL, în calitate de Executor și „APARTAMENT CONFORTABIL" SRL în calitate de Investitor.

În corespundere cu prevederile contractului, în special pct.1.2, investitorul "confirmă că până la încheierea contractului a primit toată informația necesară, completă, autentică și satisfăcătoare" cu privire la "momentul apariției dreptului de proprietate".

După cum s-a stabilit, la data încheierii contractului privind investirea capitalului în construcție, pârâta deținea și deține toate actele necesare, pentru efectuarea construcției și care sunt indicate la pct.2.3 din contract, urmând predarea bunului către reclamantă (pct.3 din Anexa nr.1).

Potrivit pct.6.2, contractul părților stabilește că, "executorul este în drept, fără acord cu Investitorul, să introducă modificări în documentația de proiect și în termenii de îndeplinire a lucrărilor, dacă necesitatea efectuării unor asemenea modificări va fi cauzată de cerințele organelor de control corespunzătoare sau de circumstanțe care nu depind de voința părților."

În speță, de la încheierea contractului de investiție, între semnatarii acestuia - SRL "Kirsan Com" și SRL "Apartament Confortabil", nu au existat pretenții sau alte excepții de ilegalitate, cu privire la clauzele și conținutul contractului.

La data de 23.09.2016 SRL "Apartament Confortabil" a încheiat cu Nogai (Teut) Maricica, contractul de cesiune de creanță, prin care a transmis reclamantului sub titlu de "beneficiar", creanța asupra apartamentului nr.83, cu suprafața de 64.78 m.p., din str. Belgrad 19/1, mun. Chișinău.

În acord cu prevederile art.556 alin.(1)-(2) Cod civil (în redacție până la 01.03.2019), o creanță transmisibilă și sesizabilă poate fi cesionată de titular (cedent) unui terț (cesionar) în baza unui contract. Din momentul încheierii unui astfel de contract, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanță, dacă din contractul de cesiune nu rezultă un moment ulterior. Cesiunea creanței nu poate aduce atingere drepturilor debitorului si nici nu poate face obligația acestuia mai oneroasă.

Potrivit art.558 alin.(1) Cod civil (în redacție până la 01.03.2019), drepturile de creanță se transmit cesionarului așa cum există în momentul transmiterii.

Conform pct. 3.6 din contract, după darea în exploatare a construcției și după achitarea totală a prețului imobilului, executorul se obligă să transmită imobilul în proprietatea Investitorului, în baza actului de predare-primire, fără vicii de natură juridică.

În acord cu pct. 3 din Anexa nr. 1 la contract, executorul se obligă să transmită apartamentul nr. 83, cu suprafața de 64.78 m.p., str. Belgrad 19/1, mun. Chișinău, investitorului în proprietate, pînă la data de 30 mai 2017, cu condiția respectării de către investitor a graficului de achitare a plăților.

Potrivit Anexei nr. 2 la contract, costul total al apartamentului constituie suma de 16 195,00 Euro, care urma a fi achitată in integrum.

Potrivit pct.6.2 din contract, executorul este în drept fără acordul investitorului să introducă modificări în documentația de proiect și în termenii de îndeplinire a lucrărilor dacă necesitatea efectuării unor asemenea modificări va fi cauzată de cerințele organelor de control corespunzătoare sau de circumstanțe care nu depind de voința părților.

Considerând că pârâtul a încălcat termenul de executare a lucrărilor, reclamanta pretinde constatarea încălcării dreptului acestuia de executare în termen a lucrărilor și încasarea dobânzii de întârziere, precum și repararea prejudiciului moral.

Apelanta-reclamanta a susținut că și-a îndeplinit obligațiile privind achitarea în totalitate a bunului. Totodată, pârâtul a obiectat că, reclamanta nu poate invoca existența mai multor drepturi, decât cele existente la data perfectării contractului nr.055/KRS-22 cu privire la investirea capitalului în construcție, în special pentru faptul că nu a făcut plata decât cu efecte tardive la data de 22.09.2016 - pentru a fi operațională condiția de transmitere a bunului la data de 30.05.2017. Pârâta în corespundere cu pct.6.2 din contractul nr.055/KRS-22 cu privire la investirea capitalului în construcție, a extins termenul de predare a bunului, având în vedere dreptul rezultat din această disponibilitate contractuală, mai ales că există o diferență de majorare a suprafeței de imobil, prezentând în acest sens planul amplasării și măsurările cadastrale ale ap.83, situat în mun. Chișinău, sectorul Botanica, str, *****, număr cadastral *****, potrivit căruia suprafața bunului imobil este de 67,00 m.p., care nu a fost acoperită prin plată de către reclamant sau de către cedentul bunului, fapt neobiectat de partea adversă, în conformitate cu art. 123 al.(6) Cod de procedură civilă.

Instanța va reține la caz dispozițiile art. art. 585, 619 din Codul civil (în redacția Legii nr.1107 din 06.06.2002), care stipulează că în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată. Obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Cât privește obiectul obligației de a face, ceea ce constituie prestația la care s-a angajat pârâta și anume, de predare a bunului imobil în materialitate sa către reclamantă, aceasta reprezintă o obligație de natură nepecuniară și care nu este purtătoare de dobândă.

Astfel, instanța de fond just a constatat că, în speță, pârâta nu datorează reclamantei sume bănești, întrucât potrivit raportului juridic, obiectul acestuia îl constituie transmiterea bunului ”obligația de a da”. Or, reclamanta solicită încasarea sumei în mărime de 6 854,81 Euro cu titlu de dobândă de întârziere, pentru neexecutarea obligației de a face, astfel lipsind condiția esențială de fond a pretenției de încasare a dobânzii de întârziere și anume ca obligația neexecutată să fie de natură bănească.

Respectiv, Completul judiciar reține ca întemeiat argumentul instanței de fond că, în condițiile în care nu există culpa pârâtei la modificarea unilaterală a termenului de executare a lucrărilor și nefinalizarea construcției bunului imobil sus indicat cu transmiterea acestuia în proprietate investitorului până la data de 30 mai 2017, pârâta este degrevată de răspundere.

Or, potrivit art.1398 din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

În conformitate cu art.1399 din Codul civil, prevederile prezentului capitol se aplică și în cazul prejudiciului cauzat în raporturile contractuale, cu excepția situațiilor în care se aplică pentru neexecutarea contractului și reglementări speciale pentru anumite raporturi contractuale.

Sub incidența acestei categorii de răspundere civilă cad toate raporturile ce reies din cerințele de reparare a prejudiciului, cu excepția situațiilor în care raporturile respective sunt

reglementate de o normă specială. Răspunderea contractuală survine ca urmare a încălcării unei obligații asumate în baza unei clauze contractuale.

Potrivit prevederilor art.14 din Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat.

Analiza sistemică a textului de lege relevă faptul că dispozițiile legale se conțin reglementări generale privind repararea prejudiciilor. Astfel, posibilitatea persoanelor fizice sau juridice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor, rezultă din faptul lezării lor în drepturi, indiferent de faptul dacă se conține sau nu asemenea prevedere în norma Codului.

Potrivit prevederilor sus enunțate, răspunderea contractuală se angajează în prezența condițiilor generale ale răspunderii delictuale: - prejudiciul, - fapta ilicită, - raportul cauzal între faptă și prejudiciu, - vinovăția acestuia. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii contractuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea contractuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea contractuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

Astfel, instanța de fond just a respins argumentul reclamantei despre faptul că pârâta a încălcat termenul de executare a lucrărilor și că aceste circumstanțe servesc ca temei de a pretinde repararea prejudiciului, or, la caz nu sunt întrunite cumulativ condițiile pentru angajarea răspunderii contractuale. Altfel spus, pârâta poate fi supusă răspunderii și reparării prejudiciul cauzat doar cu vinovăție, la caz nefiind constatată vinovăția acesteia, circumstanțe de fapt și de drept care exclud constatarea încălcării dreptului reclamantei, iar pe cale de consecință și a cerințelor de încasare a dobânzii de întârziere și reparare a prejudiciului moral.

Conform art.603 alin.(1) din Codul civil, debitorul poartă răspundere numai pentru dol (intenție) sau culpă (imprudență sau neglijență) dacă legea sau contractul nu prevede altfel, sau dacă din conținutul sau natura raportului juridic nu reiese altfel.

Potrivit art.606 alin.(1) din Codul civil, neexecutarea obligației nu este imputabilă debitorului în cazul în care se datorează unei forțe majore, dacă survenirea sau efectele acesteia nu au putut fi cunoscute de către debitor la momentul nașterii obligației ori dacă debitorul nu a putut împiedica sau înlătura survenirea forței majore ori a consecințelor ei.

În conformitate cu prevederile art.572 din Codul civil, temeiul executării rezidă în existenta unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În contextul normelor legale sus indicate, instanța deduce că dobînda de întârziere este plătibilă doar în cazul în care neexecutarea se datorează vinovăției debitorului și în cazul obligațiilor pecuniare, la caz, neexecutarea obligației a devenit imposibilă din cauze neimputabile debitorului SRL ”Kirsan Com”.

Iar, în circumstanțele în care pârâta nu a fost în întârziere culpabilă în neexecutarea obligațiilor, precum și lipsa condiției legale de fond ca obligația neexecutată să fie de natură bănească, instanța de fond just a conchis asupra netemeiniciei pretenției de încasare a dobânzii de întârziere în sumă de 6 854,81 euro.

Probatoriul cauzei denotă că reclamanta a purces direct la formularea acțiunii în instanța de judecată, solicitând repararea prejudiciului cauzat prin încasarea dobânzilor de întârziere, fără însă a solicita desființarea (rezilierea/rezoluțiunea) contractului, în baza căruia părțile și-au asumat obligații, deși, la caz, nu s-a constatat o neexecutare a obligațiilor din partea pârâtului.

Drept urmare, reclamanta nu a luat în considerare acel fapt că, pentru a putea fi aplicabilă speței prevederile art.619 Cod civil, referitor la încasarea dobînzii legale de întârziere, ultima

urma să recurgă la desființarea (rezilierea/rezoluțiunea) contractului nr.055/KRS-22 din 11.07.2017.

Cât privește argumentele reclamantei referitor la aplicabilitatea prevederilor art.944 Cod civil (în redacția Legii nr. 133 din 15.11.2018, M.O. nr. 467-479), Colegiul consideră că instanța de fond just a concluzionat că prevederile normei legale enunțate, nu sunt aplicabile speței, întrucât raportul juridic dedus judecății, este guvernat de prevederile Codului civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), avîndu-se în vedere că contractul părților datează din anul 2016, iar dobînzile de întîrziere la fel au fost calculate din 01.06.2017, fiind o situație juridică constituită sub imperiul legii vechi.

Prin urmare, pretențiile reclamantei nu și-au găsit confirmare în acest caz. Or, ultima nu și-a exercitat obligațiile instituite prin prevederile art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Mai mult ca atît, sarcina probei că sunt îndeplinite condițiile cumulative pentru angajarea răspunderii civile delictuale, revine victimei prejudiciului, deoarece reieșind din legislația în vigoare, cel ce face o susținere în cursul procesului trebuie să o dovedească, respectiv în cauză, această probă se incumbă reclamantului.

Coroborând cadrul legal citat la circumstanțele speței, Completul judiciar consideră că prima instanță just a concluzionat că nu sunt întrunite temeiuri pentru antrenarea răspunderii civile delictuale, contractuale sau legale a pârâtului, nefiind prezentate probe pertinente în confirmarea faptelor indicate.

Cu referire la pretenția reclamantei de reparare a prejudiciului moral în mărime de 300 000 lei, cu titlu de compensație a prejudiciului cauzat prin neexecutarea/nedarea în exploatare și în folosință către 30.05.2017 a apartamentului nr.83 din complexul locativ din mun. Chișinău, str. Belgrad nr.19/1, Completul judiciar reține următoare.

Conform art.1422 alin.(1) din Codul civil (în redacție până la 01.03.2019), în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Potrivit art.1398 Cod civil (în redacție până la 01.03.2019), prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune poate fi reparat exclusiv în cazurile prevăzute de lege. Din sensul prevederilor legale citate rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură.

Coroborând normele legale enunțate la circumstanțele speței, Completul judiciar consideră că prima instanță just a ajuns la concluzia de a respinge cererea de reparare a prejudiciului moral.

Or, conform art. 667 Cod civil (în redacție la data încheierii contractului), (1) Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor. Dacă, în scopul protecției intereselor prioritare ale societății sau ale unui individ, efectele unui contract depind de încuviințarea autorităților statului, limitările și condiționările trebuie reglementate prin lege. (2) Obligarea la încheierea unui contract este interzisă, cu excepția cazurilor cînd obligația de a contracta este prevăzută de prezentul cod, de lege sau dacă reiese dintr-o obligație asumată benevol. (3) Părțile pot încheia contracte care nu sînt prevăzute de lege (contracte nenumite), precum și contracte care conțin elemente ale diferitelor contracte prevăzute de lege (contracte complexe).

Analizând contractul de investiție și contractul de cesiune de creanță, Completul judiciar nu a identificat vreo clauză contractuală din care ar rezulta că nerespectarea vreunei obligații contractuale de către una din părți, oferă posibilitate părții drepturile căreia pretins au fost încălcate, să sesizeze instanța de judecată cu o acțiune de reparare a prejudiciului moral.

După cum s-a relatat supra, contractul de investire a capitalului în construcție, la capitolul 10, reglementează răspunderea părților în cazul rezilierii contractului. Din pct. 3 al Anexei la contractul de investire a capitalului în construcție nr. 055/KRS-22, rezultă că executorul se obligă să transmită apartamentul investitorului în proprietate până la data de 30 mai 2017, cu condiția respectării de către investitor a graficului de achitare a plăților. Iar, odată ce s-a stabilit că investitorul a încălcat graficul de achitare a plăților, acesta nu mai poate pretinde nerespectarea de către executor a termenului de transmitere în proprietate a apartamentului.

Ținând cont de faptul că în urma examinării cauzei s-a stabilit netemeinicia acțiunii reclamantei, urmează a fi respinsă și cerința acesteia privind compensarea cheltuielilor de judecată, întrucât de acest drept procedural pot beneficia doar participanții care au obținut câștig de cauză, în speță însă, reclamanta nu întrunește această condiție.

Apelanta interpretează greșit prevederile art. 7 Cod civil, despre aplicabilitatea prevederilor Codului civil, în redacție la data sesizării instanței de judecată cu prezenta acțiune.

După cum s-a relatat supra, în speță nu sunt aplicabile prevederile Codului civil, care reglementează încasarea din contul debitorului a dobânzii de întârziere, or, prestația la care s-a angajat pârâta și anume de predare a bunului imobil în materialitatea sa către reclamantă, reprezintă o obligație de natură nepecuniară și nu este purtătoare de dobândă.

Respectiv, este neîntemeiat argumentul apelantei că, situația juridică era în derulare la data intrării în vigoare a Codului civil în redacția din 01.03.2019.

În cazul în care reclamanta, având calitate de investitor al capitalului în construcție, a considerat că drepturile sale au fost încălcate prin netransmiterea bunului imobil în termenul stabilit în contract, aceasta urma să analizeze situația juridică apărută, prin prisma Legii privind protecția consumatorilor, și nu prin prisma normelor care reglementează încasarea dobânzii de întârziere sau a prejudiciului moral.

Alte argumente invocate de apelant în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

În consecință, instanța de apel reține prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume cauza Rebait și alții c. Franței, că art. 6 par. 1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.

Dat fiind că argumentele apelantului sunt nefondate și combătute integral prin concluziile relatate supra, în speță lipsind temeiuri legale pentru casarea hotărârii contestate, Colegiul conchide că apelul declarat este integral nefondat și pasibil de a fi respins.

Din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță a elucidat deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele materiale și a adoptat o hotărâre întemeiată și legală, cu respectarea normelor procedurale, iar cererea de apel este neîntemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

**D E C I D E:**

Se respinge cererea de apel declarată de Teut Maricica.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 13 decembrie 2022.

Decizia este definitivă și executorie la momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele ședinței, judecătorul Bostan Angela

Judecătorii Țurcan Ion

Dașchevici Grigore